CUPRINS

2
4
4
5
10
11
14
17

5. PL/SQL – Gestiunea cursoarelor

• Un cursor este un pointer către o zonă de memorie (*Private SQL Area*) care stochează informații despre procesarea unei comenzi *SELECT* sau *LMD*.

În acest capitol se discută cursoarele la nivel sesiune.

- Cursoarele la nivel de sesiune:
  - sunt diferite față de cursoarele ce folosesc zonă privată SQL din PGA (Program Global Area);
  - o există în memoria alocată sesiunii până la momentul încheierii acesteia;
- Vizualizarea *V\$OPEN_CURSOR* oferă informații despre cursoarele deschise la nivel de sesiune ale fiecărei sesiuni utilizator.

În continuare, din motive de simplificare a exprimării, pentru un cursor la nivel de sesiune se va utiliza termenul de cursor.

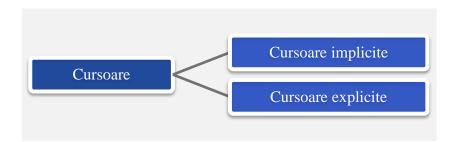

Fig. 5.1. Tipuri de cursoare

- Categorii de cursoare:
  - o cursoare implicite
    - construite şi gestionate automat de PL/SQL
  - cursoare explicite
    - construite şi gestionate de către utilizatori.
- Atributele care furnizează informații despre cursoare:
  - o pot fi referite doar de comenzi procedurale
  - o pot fi referite utilizând sintaxa
    - pentru cursoarele implicite

SQL%nume atribut

pentru cursoarele explicite

nume cursor%nume atribut

o lista atributelor:

• %ROWCOUNT

- este de tip întreg (*PLS_INTEGER*);
- are valoarea *NULL* dacă nu a fost rulată nicio comandă *SELECT* sau *LMD*;
- reprezintă numărul liniilor întoarse de ultima comandă *SELECT* sau numărul de linii afectate de ultima comandă *LMD*;
- dacă numărul de linii este mai mare decât valoarea maximă permisă de tipul *PLS_INTEGER* (2.147.483.647), atunci întoarce o valoare negativă.

■ %FOUND

- este de tip boolean;
- are valoarea *NULL* dacă nu a fost rulată nicio comandă *SELECT* sau *LMD*;
- în cazul cursoarelor implicite are valoarea TRUE dacă ultima comandă
   SELECT a întors cel puţin o linie sau ultima comandă LMD a afectat
   cel puţin o linie;
- în cazul cursoarelor explicite are valoarea *TRUE* dacă ultima operație de încărcare (*FETCH*) dintr-un cursor a avut succes.

■ %NOTFOUND

- este de tip boolean;
- are semnificație opusă față de cea a atributului %FOUND.

■ %ISOPEN

- este de tip boolean;
- indică dacă un cursor este deschis;
- în cazul cursoarelor implicite, acest atribut are întotdeauna valoarea *FALSE*, deoarece un cursor implicit este închis de sistem imediat după execuția instrucțiunii *SQL* asociate.

■ %BULK_ROWCOUNT

vezi în Capitolul 4 comanda FORALL

■ %BULK EXCEPTIONS

vezi în Capitolul 4 comanda FORALL

5.1. Cursoare implicite

- PL/SQL deschide automat un cursor implicit la nivel de sesiune de fiecare dată când este rulată o comandă SELECT sau LMD.
- Mai sunt denumite și cursoare SQL.
- Cursorul implicit este închis automat, atunci când comanda se încheie.
- Valorile atributelor asociate cursorului rămân disponibile până când este rulată o altă comandă SELECT sau LMD.

Exemplul 5.1 - vezi curs

- Atributul *SQL%NOTFOUND* nu este util în cazul comenzii *SELECT INTO*.
- ❖ Dacă această comandă nu întoarce linii, atunci apare imediat excepția NO_DATA_ FOUND (înainte să se poată verifica valoarea atributului SQL%NOTFOUND).
- ❖ Dacă în lista *SELECT* a comenzii se utilizează funcții agregat, atunci este întoarsă întotdeauna o valoare. În acest caz, valoarea atributului *SQL%NOTFOUND* este *FALSE*.

Dacă o comandă *SELECT INTO* (nu este folosită clauza *BULK COLLECT*) întoarce mai multe linii, atunci apare imediat excepția *TOO_MANY_ROWS*.

În acest caz, atributul *SQL%ROWCOUNT* are valoarea 1 (nu numărul de linii care satisfac cererea).

5.2. Cursoare explicite

- Sunt cursoare la nivel de sesiune definite și gestionate de către utilizatori.
- Un cursor explicit are specificat un nume. Acesta este asociat cu o comandă
   SELECT ce întoarce de obicei mai multe linii.
- Mulțimea rezultat a cererii asociate poate fi procesată folosind una dintre variantele următoare.
  - se deschide cursorul (comanda *OPEN*), se încarcă liniile cursorului în variabile
     (comanda *FETCH*), se închide cursorul (comanda *CLOSE*);
  - o se utilizează cursorul într-o comandă FOR LOOP.

5.2.1. Gestiunea cursoarelor explicite

```
DECLARE

declarare cursor

BEGIN

deschidere cursor (OPEN)

WHILE rămân linii de recuperat LOOP

recuperare linie rezultat (FETCH)

END LOOP

închidere cursor (CLOSE)

END;
```

Declararea unui cursor explicit

• Sintaxa de declarare, fără a asocia comanda SELECT

```
CURSOR nume_cursor [RETURN tip];
```

• Sintaxa de declarare, cu asociere a comanda SELECT

```
CURSOR nume_cursor [RETURN tip]
IS comanda_SELECT;
```

Exemplul 5.2

```
DECLARE
CURSOR c1 RETURN produse%ROWTYPE;

CURSOR c2 IS
SELECT id_produs, denumire FROM produse;

CURSOR c1 RETURN produse%ROWTYPE IS
SELECT * FROM PRODUSE;

BEGIN
NULL;
END;
```


- Numele cursorului este un identificator unic în cadrul blocului, care nu poate să apară într-o expresie şi căruia nu i se poate atribui o valoare.
- Comanda SELECT care apare în declararea cursorului, nu trebuie să includă clauza INTO.
- ❖ Dacă se cere procesarea liniilor într-o anumită ordine, atunci în cerere este utilizată clauza *ORDER BY*.

- ❖ Variabilele care sunt referite în comanda *SELECT* trebuie declarate înaintea comenzii *CURSOR*. Acestea sunt considerate variabile de legătură.
- ❖ Dacă în lista *SELECT* apare o expresie, atunci pentru expresia respectivă trebuie utilizat un alias, iar câmpul expresie se va referi prin acest alias.

Deschiderea unui cursor explicit

Sintaxa

```
OPEN nume_cursor;
```

- Comanda OPEN execută cererea asociată cursorului, identifică mulţimea liniilor rezultat (mulţimea activă) şi poziţionează cursorul înaintea primei linii.
- Dacă se încearcă deschiderea unui cursor deja deschis, atunci pare excepția CURSOR_ALREADY_OPEN.
- La deschiderea unui cursor se realizează următoarele operații:
  - o se alocă resursele necesare pentru a procesa cererea
  - o se procesează cererea
    - se evaluează comanda *SELECT* asociată (sunt examinate valorile variabilelor de legătură ce apar în declarația cursorului)
    - se identifică mulțimea activă prin execuția cererii SELECT, având în vedere valorile de la pasul anterior;
    - dacă cererea include clauza FOR UPDATE, atunci liniile din mulțimea activă sunt blocate;
  - o se poziționează *pointer*-ul înaintea primei linii din mulțimea activă.

Exemplul 5.3

```
CURSOR c1 IS
SELECT * FROM categorii WHERE id_parinte IS NULL;

CURSOR c2 IS
SELECT * FROM categorii WHERE 1=2;

BEGIN
OPEN c1;
IF c1%FOUND THEN
DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('c1 - cel putin o linie');
ELSE
DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('c1 - nicio linie');
END IF;
```

```
OPEN c2;
IF c2%NOTFOUND THEN
   DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('c2 - nicio linie');
ELSE
   DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('c2 - cel putin o linie');
END IF;

CLOSE c1;
CLOSE c2;
END;
```

Încărcarea datelor dintr-un cursor explicit

- Comanda *FETCH* regăsește liniile rezultatului din mulțimea activă.
- Sintaxa

```
FETCH nume_cursor INTO {nume_variabilă

[, nume_variabilă] ... | nume_înregistrare};

FETCH nume_cursor BULK COLLECT INTO

{nume_variabilă_colecție}

[,nume_variabilă_colecție]
```

- FETCH realizează următoarele operații:
  - o avansează *pointer*-ul la următoarea linie în mulțimea activă (*pointer*-ul poate avea doar un sens de deplasare de la prima înregistrare spre ultima);
  - o citește datele liniei curente în variabile *PL/SQL*;
  - dacă pointer-ul este poziționat la sfârșitul mulțimii active, atunci se iese din bucla cursorului.

Comanda FETCH INTO regăsește la un moment dat o singură linie.

Comanda *FETCH BULK COLLECT INTO* încarcă la un moment mai multe linii în colecții.

```
Exemplul 5.4 - vezi curs

Exemplul 5.5 - vezi curs
```


- ❖ Atunci când un cursor încarcă o linie, acesta realizează o "schimbare de context" − controlul este preluat de motorul *SQL* care va obține datele. Motorul *SQL* plasează datele în memorie și are loc o altă "schimbare de context" − controlul este preluat înapoi de motorul *PL/SQL*. Procesul se repetă până când nu mai sunt date de încărcat. Schimbările de context sunt foarte rapide, dar numărul prea mare de astfel de operații poate implica performanță scăzută.
- ❖ Folosind metoda *BULK COLLECT* sunt obținute mai multe linii, implicând doar 2 schimbări de context.
- ❖ Începând cu *Oracle 10g*, un cursor poate determina ca *PL/SQL* să realizeze implicit operații *BULK COLLECT*, încărcând câte 100 linii la un moment dat, fără a mai fi necesară utilizarea colecțiilor. În acest caz, utilizarea colecțiilor se poate dovedi utilă, doar dacă sunt încărcate mai multe sute de linii.

```
Exemplul 5.6 - vezi curs

Exemplul 5.7 - vezi curs
```

Închiderea unui cursor explicit

- După ce a fost procesată mulțimea activă, cursorul trebuie închis.
  - PL/SQL este informat că programul a terminat folosirea cursorului şi resursele asociate acestuia pot fi eliberate:
    - spaţiul utilizat pentru memorarea mulţimii active;
    - spațiul temporar folosit pentru determinarea mulțimii active.
- Sintaxa:

```
CLOSE nume_cursor;
```

- Pentru a reutiliza cursorul este suficient ca acesta să fie redeschis.
- Dacă se încearcă încărcarea datelor dintr-un cursor închis, atunci apare excepția *INVALID_CURSOR*.

- ❖ Dacă un bloc *PL/SQL* să termină fără a închide un cursor utilizat, sistemul nu va returna o eroare sau un mesaj de avertizare.
- ❖ Se recomandă închiderea cursoarelor pentru a permite sistemului să elibereze resursele alocate.

Următorul Primul Ultimul **OPEN CLOSE FETCH FETCH FETCH** Înainte Înainte Înainte Înainte După După După După Înainte După **%ISOPEN** False True True True True True True True True False %FOUND Eroare Null Null True True True True Flase False Eroare **%NOTFOUND** Eroare Null Null False False False False True True Eroare **%ROWCOUNT** Eroare 0 0 1 1 Depinde de date Eroare

• Valorile atributelor unui cursor explicit sunt prezentate în următorul tabel:

• După prima încărcare, dacă mulțimea rezultat este vidă, %FOUND va fi FALSE, %NOTFOUND va fi TRUE, iar %ROWCOUNT este 0.

Procesarea liniilor unui cursor explicit

- Se utilizează o comandă de ciclare (*LOOP*, *WHILE* sau *FOR*), prin care la fiecare iterație se va încărca o linie nouă.
- Pentru ieșirea din ciclu poate fi utilizată comanda EXIT.
- Utilizarea comenzii de ciclare *LOOP*
  - vezi exemplul 5.4
- Utilizarea comenzii de ciclare WHILE
  - vezi exemplul 5.5

- ❖ Dacă se utilizează una dintre comenzile de ciclare *LOOP* sau *WHILE*, atunci cursorul trebuie:
  - 1. declarat
  - 2. deschis
  - **3.** parcurs, încărcând câte o linie la fiecare iterație (trebuie să se asigure ieșirea din buclă atunci când nu mai sunt linii de procesat)
  - 4. închis
- Utilizarea comenzii de ciclare FOR
  - O Procesarea liniilor unui cursor explicit se poate realiza și cu ajutorul unui ciclu *FOR* special, numit **ciclu cursor**.
    - În acest caz cursorul trebuie doar declarat, operațiile de deschidere, încărcare și închidere ale acestuia fiind implicite.

Sintaxa:

```
FOR nume_înregistrare IN nume_cursor LOOP
    secvență_de_instrucțiuni;
END LOOP;
```

Variabila nume_înregistrare nu trebuie declarată.

```
Exemplul 5.8 <mark>- vezi curs</mark>
```

- Există ciclu cursoare speciale care în comanda FOR în loc să refere un cursor declarat, utilizează direct o subcerere (ciclu cursor cu subcereri).
  - În acest caz nu este necesară nici măcar declararea cursorului.

```
Exemplul 5.9 - vezi curs
```

5.2.2. Cursoare parametrizate

- Unei variabile de tip cursor îi corespunde o comandă *SELECT*, care nu poate fi modificată pe parcursul programului.
- Cursoarele parametrizate sunt cursoare ale căror comenzi *SELECT* depind de parametri ce pot fi modificați la momentul execuției.
  - Transmiterea de parametri unui cursor parametrizat se face în mod similar procedurilor stocate.

Declararea unui cursor parametrizat

• Sintaxa de declarare, fără a asocia comanda SELECT

```
CURSOR nume_cursor (declarare_parametru
[,declarare_parametru ...])
[RETURN tip];
```

• Sintaxa de declarare, cu asocierea comenzii SELECT

```
CURSOR nume_cursor (declarare_parametru
[,declarare_parametru ...])
[RETURN tip]
IS comanda_SELECT;
```

• declarare_parametru are sintaxa:

```
nume_parametru [IN] tip_date_scalar
[ {:= | DEFAULT} expresie]
```

o Parametrul unui cursor nu poate fi declarat NOT NULL.

Deschiderea unui cursor parametrizat

- Se realizează asemănător apelului unei funcții, specificând lista parametrilor actuali ai cursorului.
  - o Asocierea dintre parametrii formali și cei actuali se face prin:
    - poziție (parametrii actuali sunt separați prin virgulă, respectând ordinea parametrilor formali);
    - nume (parametrii actuali sunt aranjați într-o ordine arbitrară, dar cu o corespondență de forma *parametru formal => parametru actual*).
  - Dacă în definiția cursorului, toți parametrii au valori implicite (*DEFAULT*),
     cursorul poate fi deschis fără a specifica vreun parametru.
- În determinarea mulțimii active se vor folosi valorile actuale ale parametrilor.
- Sintaxa

```
OPEN nume_cursor
[ (valoare_parametru [, valoare_parametru] ...) ];
```

Procesarea liniilor unui cursor parametrizat

- Dacă pentru procesare sunt utilizate comenzile de ciclare *LOOP* sau *WHILE*, atunci nu apar modificări de sintaxă.
- Dacă este utilizat un ciclu cursor, atunci se va utiliza sintaxa:

```
FOR nume_înregistrare IN nume_cursor
[(valoare_parametru [, valoare_parametru] ...)] LOOP
secvență_de_instrucțiuni;
END LOOP;
```

Închiderea unui cursor parametrizat

• Nu apar modificări de sintaxă.

```
Exemplul 5.10 - vezi curs
```

5.2.3. Cursoare SELECT FOR UPDATE

- Dacă este necesară blocarea liniilor înainte ca acestea să fie șterse sau reactualizate, atunci blocarea se poate realiza cu ajutorul clauzei *FOR UPDATE* a comenzii *SELECT* din definiția cursorului.
  - o Cursorul trebuie să fie deschis.

Sintaxa

```
CURSOR nume_cursor IS

comanda_select

FOR UPDATE [OF listă_coloane]

[NOWAIT | WAIT n | SKIP LOCKED];
```

 Identificatorul *listă_coloane* este o listă ce include câmpurile tabelului care vor fi modificate.

- Coloanele incluse în această listă indică doar liniile cărui tabel vor fi blocate.
- Dacă lista de coloane lipsește, atunci vor fi blocate liniile selectate din toate tabelele referite în cerere.
- Implicit comanda așteaptă până când linia necesară devine disponibilă și apoi întoarce rezultatul cererii.
- o Pentru a modifica acest comportament se poate utiliza una dintre opțiunile:
  - NOWAIT nu așteaptă deblocarea liniei și întoarce o eroare dacă liniile sunt deja blocate de altă sesiune;
  - WAIT n așteaptă n secunde (n este de tip întreg) pentru deblocarea liniei, iar dacă linia nu este deblocată în acest interval, întoarce un mesaj de eroare.
  - *SKIP LOCKED* se va încerca blocarea liniilor selectate de cerere, iar liniile care sunt deja blocate de o altă tranzacție vor fi sărite (opțiune utilizată de exemplu în *Oracle Streams Advanced Queuing*).

```
Exemplul 5.11 - vezi explicatii curs

--sesiune 1
SELECT * FROM produse
WHERE id_produs=10 FOR UPDATE;
--commit;

--sesiune 2
SELECT * FROM curs_plsql.produse
WHERE id_produs=10
FOR UPDATE NOWAIT;

SELECT * FROM curs_plsql.produse
WHERE id_produs=1000
FOR UPDATE WAIT 10;
```


- ❖ În momentul deschiderii unui cursor *FOR UPDATE*, liniile din mulțimea activă, determinată de clauza *SELECT*, sunt blocate pentru operații de scriere (reactualizare sau ştergere). În felul acesta este realizată consistența la citire a sistemului.
- ❖ De exemplu, această situație este utilă atunci când se reactualizează o valoare a unei linii şi trebuie avută siguranța că linia nu este schimbată de un alt utilizator înaintea reactualizării. Astfel, alte sesiuni nu pot schimba liniile din mulțimea activă până când tranzacția nu este permanentizată sau anulată.
- Dacă un cursor este declarat folosind clauza FOR UPDATE, atunci comenzile
   DELETE/UPDATE corespunzătoare trebuie să conţină clauza WHERE CURRENT
   OF nume_cursor.
  - Clauza referă linia curentă care a fost găsită de cursor, permiţând ca reactualizările şi ştergerile să se efectueze asupra acestei linii, fără referirea explicită a cheii primare sau pseudocoloanei ROWID.

- ❖ Deoarece cursorul lucrează doar cu nişte copii ale liniilor existente în tabele, după închiderea cursorului este necesară comanda *COMMIT* pentru a realiza scrierea efectivă a modificărilor.
- ❖ Deoarece blocările implicate de clauza FOR UPDATE vor fi eliberate de comanda COMMIT, nu este recomandată utilizarea comenzii COMMIT în interiorul ciclului în care se fac încărcări de date. Orice FETCH executat după COMMIT va eşua.
- ❖ În cazul în care cursorul nu este definit folosind *SELECT...FOR UPDATE*, nu apar probleme în acest sens şi, prin urmare, în interiorul ciclului unde se fac schimbări ale datelor poate fi utilizată comanda *COMMIT*.

Exemplul 5.12 <mark>- vezi curs</mark>

Exemplul 5.13 - <mark>vezi curs</mark>

5.2.4. Cursoare dinamice

- Un cursor static este un cursor a cărui comandă *SQL* este cunoscută la momentul compilării blocului.
  - o Toate exemplele anterioare se referă la cursoare statice.
- În *PL/SQL* a fost introdus conceptul de variabilă cursor, care este de tip referință.
- Variabilele cursor
  - o sunt similare tipului *pointer* din limbajele C sau Pascal
    - un cursor este un obiect static, iar un cursor dinamic este un pointer la un cursor
  - sunt dinamice deoarece li se pot asocia diferite cereri (coloanele obținute de fiecare cerere trebuie să corespundă declarației variabilei cursor)
  - o trebuie declarate, deschise, încărcate și închise în mod similar unui cursor static
  - la momentul declarării nu solicită o cerere asociată
  - o pot primi valori
  - o pot fi utilizate în expresii
  - o pot fi utilizate ca parametrii în subprograme
    - pot fi utilizate pentru a transmite mulțimea rezultat a unei cereri între subprograme
  - o pot fi variabile de legătură
    - pot fi utilizate pentru a transmite mulțimea rezultat a unei cereri între subprograme stocate și diferiți clienți
  - o nu acceptă parametrii
- Sintaxa de declarare

```
TYPE tip_ref_cursor IS REF CURSOR [RETURN tip_returnat];
var_cursor tip_ref_cursor;
```

- o *var_cursor* este numele variabilei cursor
- o *tip_ref_cursor* este un nou tip de dată ce poate fi utilizat în declarațiile următoare ale variabilelor cursor
- o *tip_returnat* este un tip înregistrare sau tipul unei linii dintr-un tabel
  - corespunde coloanelor întoarse de către orice cursor asociat variabilelor cursor de tipul definit

- dacă lipsește clauza RETURN, cursorul poate fi deschis pentru orice cerere
- Restricții de utilizare a variabilelor cursor
  - o variabilele cursor nu pot fi declarate în specificația unui pachet
    - un pachet nu poate avea definită o variabilă cursor ce poate fi referită din afara pachetului
  - valoarea unei variabile cursor nu poate fi stocată într-o colecție sau o coloană a unui tabel
  - o nu pot fi utilizați operatorii de comparare pentru a testa egalitatea, inegalitatea sau valoarea *null* a variabilelor cursor
  - o nu pot fi folosite cu *SQL dinamic* în *Pro*C/C++*

Utilizarea unei variabile cursor

- Comanda OPEN...FOR asociază o variabilă cursor cu o cerere, execută cererea, identifică mulțimea rezultat și poziționează cursorul înaintea primei linii din mulțimea rezultat.
- Sintaxa

```
OPEN {variabila_cursor | :variabila_cursor_host}
FOR {cerere_select |
    şir_dinamic [USING argument_bind [, argument_bind ...]]};
```

- o variabila_cursor specifică o variabilă cursor declarată anterior
- o cerere_select reprezintă cererea pentru care este deschisă variabila cursor
- o șir dinamic este o secvență de caractere care reprezintă cererea
  - este specifică prelucrării dinamice a comenzilor, iar posibilitățile oferite de
     SQL dinamic vor fi analizate într-un capitol separat
- :variabila_cursor_host reprezintă o variabilă cursor declarată într-un mediu gazdă PL/SQL
- Comanda OPEN .. FOR poate deschide același cursor pentru diferite cereri. Nu este necesară închiderea variabilei cursor înainte de a o redeschide. Dacă se redeschide variabila cursor pentru o nouă cerere, cererea anterioară este pierdută.

```
Exemplul 5.14 - vezi curs

Exemplul 5.15 - vezi curs
```

Expresii cursor

- În versiunea *Oracle9i* a fost introdus conceptul de expresie cursor, care întoarce un cursor imbricat (*nested cursor*).
- Sintaxa:

CURSOR (subcerere)

- Semnificatie
  - Fiecare linie din mulţimea rezultat poate conţine valori uzuale şi cursoare generate de subcereri.

Utilizare

- PL/SQL acceptă cereri care au expresii cursor în cadrul unei declarații cursor, declarații REF CURSOR și a variabilelor cursor.
  - Expresia cursor poate să apară într-o comandă SELECT ce este utilizată pentru deschiderea unui cursor dinamic.
  - Expresia cursor poate fi utilizată în cereri SQL dinamice sau ca parametri actuali într-un subprogram.
- o Restricții de utilizare a unei expresii cursor
  - nu poate fi utilizată cu un cursor implicit;
  - poate să apară numai într-o comandă SELECT care nu este imbricată în altă cerere (exceptând cazul în care este o subcerere chiar a expresiei cursor) sau ca argument pentru funcții tabel, în clauza FROM a lui SELECT;
  - nu poate să apară în interogarea ce definește o vizualizare;
  - nu se pot efectua operații BIND sau EXECUTE cu aceste expresii.
- Încărcarea cursorului imbricat se realizează
  - o automat atunci când liniile care îl conțin sunt încărcate din cursorul "părinte".
- Închiderea cursorului imbricat are loc
  - o dacă este realizată explicit de către utilizator;
  - o atunci când cursorul "părinte" este reexecutat sau închis;
  - o dacă apare o eroare în timpul unei încărcări din cursorul "părinte".

Exemplul 5.16 - vezi curs

Bibliografie

- **1.** Programare avansată în Oracle9i, I. Popescu, A. Alecu, L. Velcescu, G. Florea (Mihai), Ed. Tehnică (2004)
- 2. Oracle Database PL/SQL Language Reference 11g Release 2, Oracle Online Documentation (2012)
- **3.** Oracle Database SQL Language Reference11g Release 2, Oracle Online Documentation (2012)
- **4.** Oracle Database 11g: PL/SQL Fundamentals, Student Guide, Oracle University (2009)